

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

_____ 20 ____ р.

м. Київ

№ _____

Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів

Відповідно до частини восьмої статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), та з метою забезпечення оцінювання результатів навчання здобувачів повної загальної середньої освіти

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити систему та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 року за № 566/19.

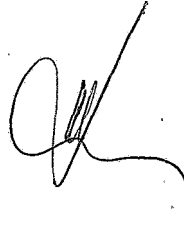
3. Директорату шкільної освіти (Осмоловський А.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому законодавством порядку.

4. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) в установленому порядку зробити відмітку у справах архіву.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Т. в. о. Міністра

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop followed by several vertical strokes and a long horizontal tail.

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

_____ 2020 року № _____

Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів

1. Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів визначають загальні підходи до оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, державної та комунальної власності (далі – заклад освіти), встановлюють відповідність між вимогами до результатів навчання учнів, визначених державними стандартами, та показниками їх вимірювання та застосовуються для всіх форм здобуття повної загальної середньої освіти.

2. Оцінювання результатів навчання здійснюється для:

учнів 1 і 2 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (далі – НУШ), – у вигляді вербальної характеристики;

учнів 3 і 4 класів НУШ – у вигляді рівневої шкали за чотирма рівнями;

учнів 4 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462, Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607, – у вигляді 12-бальної шкали за чотирма рівнями;

учнів 5-11(12-х) класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, – у вигляді 12-бальної шкали за чотирма рівнями;

учнів з порушеннями інтелектуального розвитку 5-11-х класів – у вигляді 9-бальної шкали за трьома рівнями.

3. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 3-11(12)-х класів, що визначаються за чотирма рівнями («початковий», «середній», «достатній», «високий»), наведено в додатках 1-3 до цих Критеріїв.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку 3-11-х класів, що визначаються за трьома рівнями («початковий», «середній», «достатній»), наведено в додатку 4 до цих Критеріїв.

Кожний наступний рівень містить вимоги до попереднього, а також додає нові.

4. Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів (інтегрованих курсів) інваріантного складника (базових та обов'язково-вибіркових предметів) навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти.

5. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

6. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники закладу освіти.

7. Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах: усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування); цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); графічній (зокрема шляхом організації роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших.

8. Рівні результатів навчання учнів визначаються за:
сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
пізнавальною активністю;
мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

9. У початкових класах здійснюється формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів НУШ.

Формувальне оцінювання допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну траєкторію особистості.

Критерії до формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей та темпу оволодіння навчальним матеріалом.

Підсумкове оцінювання орієнтовано на співвіднесення результатів навчання учнів з обов'язковими результатами навчання, визначеними державним стандартом.

У 1 і 2 класах підсумкове оцінювання здійснюється із застосуванням вербальної характеристики особистих досягнень. Результати навчання учнів позначаються словами: «має значні успіхи», «демонструє помітний прогрес», «досягає результату з допомогою вчителя», «потребує значної уваги і допомоги».

У 3 і 4 класах підсумкове оцінювання здійснюється за рівневою шкалою, результати навчання учнів позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

10. Результати навчання учнів позначаються цифрами:
від 1 до 9, якщо оцінювання здійснюється за 9-бальною шкалою;
від 1 до 12, якщо оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

11. Результати підсумкового оцінювання, державної підсумкової атестації фіксуються у класному журналі, свідоцтві досягнень та додатку до документів про загальну середню освіту відповідно до законодавства.

Результати навчання учнів 1-2 класів НУШ фіксуються тільки у свідоцтві досягнень.

У разі неатестації учня (учениці) за підсумкове оцінювання у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться відповідний запис «н/а» (неатестований/неатестована).

12. За рішенням педагогічної ради заклад освіти може здійснювати оцінювання результатів навчання учнів усіх класів за власною шкалою – за умови затвердження правил переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.

13. Якщо викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) відбувається шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів) для осіб з особливими освітніми потребами, оцінювання результатів їхнього навчання здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану та/або індивідуальної програми розвитку, що складається на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Генеральний директор
директорату шкільної освіти

Андрій ОСМОЛОВСЬКИЙ

Додаток 1
до Системи та загальних
критеріїв оцінювання
результатів навчання учнів
(пункт 3)

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ
оцінювання результатів навчання учнів 3-4-х класів НУШ

Рівні результатів навчання	Загальна характеристика
I. Початковий	<p>Учень/учениця володіє вміннями на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання, потребує детального кількаразового їх пояснення; не завжди виявляє та розуміє власні помилки, навіть після допомоги вчителя; ситуативно розпізнає проблемну ситуацію; відтворює основний навчальний матеріал, іноді лише з допомогою вчителя; не виявляє бажання та ініціативи в здобутті нових знань, оволодінні новими вміннями; епізодично виявляє інтерес до емоційно забарвленої інформації або видів діяльності; емоційне задоволення виявляє лише в ігровій діяльності та під час розваг</p>
II. Середній	<p>Учень/учениця повторює за зразком певну операцію, дію; будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує навчальні дії за алгоритмом; вносить коректні уточнення і виправляє помилки після допомоги вчителя; розпізнає проблемну ситуацію, але не може сформулювати гіпотезу, не завжди може визначати шляхи розв'язання проблемної ситуації; відтворює основний навчальний матеріал, здійснює пошукову діяльність з допомогою вчителя; епізодично демонструє потребу у процесі пізнавальної діяльності, цікавиться особисто значущою інформацією; виявляє допитливість, ставить запитання, переважно щодо уточнення інформації; може виявляти ініціативу в окремих видах діяльності; епізодично демонструє позитивні емоції у процесі навчальної діяльності</p>
III. Достатній	<p>Учень/учениця демонструє вміння свідомого вибору</p>

	<p>способу дії у стандартних ситуаціях; висловлює власні думки, твердження, ілюструє їх окремими прикладами; під час відповіді відтворює навчальний матеріал в іншій послідовності або своїми словами, не змінюючи логічних зв'язків; самостійні роботи виконує із незначною допомогою вчителя; вносить уточнення, виправляє помилки в усній відповіді/письмовій роботі самостійно; складає план роботи для розв'язання проблемної ситуації, висуває гіпотези, розв'язує проблемні ситуації у співпраці з учителем; виявляє потребу у пізнавальній діяльності, самостійно здобуває особисто значущу інформацію; виявляє інтерес до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, ставить багато запитань, спрямованих на усвідомлення сутності понять та явищ; демонструє позитивні емоції в процесі успішного виконання навчальних завдань та розв'язання проблемних ситуацій</p>
IV. Високий	<p>Учень/учениця демонструє уміння свідомого вибору способу дії в нових ситуаціях (нестандартних); аналізує, класифікує, узагальнює об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями; вільно висловлює власні думки, ілюструє прикладами власні відповіді, судження; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом учителя; аналізує власні відповіді (письмові роботи), вносить коригування та уточнення (за потреби); обґрунтовує способи розв'язання навчальних (життєвих) проблем та ситуацій, використовуючи набуті знання, власний досвід; висуває гіпотези, розв'язує проблемні ситуації, виконує дослідницькі та творчі навчальні завдання; виявляє потребу у здобутті нових знань, оволодінні новими вміннями; виявляє інтерес до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, ставить запитання, орієнтовані на розкриття причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей; виявляє ініціативність та інтерес до різних видів навчальної діяльності, бере на себе відповідальність</p>

Додаток 2
до Системи та загальних
критеріїв оцінювання
результатів навчання учнів
(пункт 3)

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів 4-х класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462, Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця засвоює знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, володіє окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання, потребує детального кількісного їх пояснення
II. Середній	4	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, може повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатен/здатна з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учень/учениця будує відповідь у засвоєній послідовності; виконує дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працює зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учень/учениця володіє поняттями, відтворює їх зміст, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця розпізнає об'єкти, які співвідносяться із засвоєними поняттями; під час відповіді відтворює засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіє вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконує з незначною допомогою вчителя; відповідає

		логічно з окремими неточностями
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовує їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учень/учениця володіє системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлює як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміє розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументує новими прикладами
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, застосовує способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконує під опосередкованим керівництвом; успішно виконує творчі завдання

Додаток 3
до Системи та загальних
критеріїв оцінювання
результатів навчання учнів
(пункт 3)

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ

оцінювання результатів навчання учнів 5-11(12-х), які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує

		загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Додаток 4
до Системи та загальних
критеріїв оцінювання
результатів навчання учнів
(пункт 3)

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ
оцінювання результатів навчання учнів з порушеннями
інтелектуального розвитку

3-4 класи

Рівні результатів навчання	Загальна характеристика
I. Початковий	<p>Учень/учениця з допомогою вчителя фрагментарно впізнає (показує або називає) предмет вивчення; за повної підтримки вчителя намагається виконати елементарні практичні дії, переважно пасивного характеру; байдуже ставиться до навчання; потребує значної постійної допомоги, повної підтримки та супроводу з боку вчителя</p>
II. Середній	<p>Учень/учениця з допомогою учителя частково розпізнає об'єкт вивчення; виконує окремі дії предметно-практичного характеру на рівні копіювання способу виконання; виявляє епізодичний інтерес до навчання, має байдуже або нечітко окреслене позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності; потребує заохочення, постійної допомоги, супроводу, контролю та стимулювання</p>
III. Достатній	<p>Учень/учениця має уявлення про об'єкт вивчення; відтворює (не завжди точно) з використанням наочності основні змістові елементи навчального матеріалу; матеріал в основному розуміє, але пояснити, виокремити в ньому суттєве та другорядне не може; за наслідуванням і словесною інструкцією епізодично виконує прості завдання предметно-практичного характеру; має нечітко окреслене позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності; потребує заохочення та постійної значної допомоги із виконання предметно-практичних дій, завдань, організації робочого місця</p>

5-11 класи

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	<p>Учень/учениця фрагментарно звертає увагу на повідомлення, запитання, байдуже ставиться до певної навчальної дії;</p> <p>змісту завдання не розуміє, на запитання не відповідає, байдуже ставиться до участі у виконанні завдання;</p> <p>потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя</p>
	2	<p>Учень/учениця реагує на вислови співрозмовника, відповідаючи на запитання «так - ні»;</p> <p>виконує окремі дії, елементарні завдання з допомогою вчителя;</p> <p>завдання у вигляді інструкції та зразка не сприймає</p>
	3	<p>Учень/учениця має елементарні уявлення про предмет вивчення;</p> <p>підтримує діалог лише зацікавленим ставленням до співрозмовника, реагуючи на репліки співрозмовника, не ініціюючи розмови;</p> <p>припускається багатьох помилок у виконанні завдання та не завжди розуміє його суті</p>
II. Середній	4	<p>Учень/учениця відтворює більшу частину навчального матеріалу, допускаючи неточності;</p> <p>виконує дії та завдання в аналогічних умовах (під керівництвом вчителя), проявляючи зацікавленість до виконання завдань та навчання.</p>
	5	<p>Учень/учениця виявляє інтерес до виконання завдання, сприймає допомогу вчителя;</p> <p>виявляє епізодичний інтерес до навчання, має байдуже або нечітко окреслене позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності</p>
	6	<p>Учень/учениця частково розпізнає об'єкт вивчення та проявляє зацікавленість до виконання завдання, спираючись на елементарні причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>розуміє завдання та виконує їх при незначній допомозі вчителя;</p> <p>виявляє зацікавленість до навчання.</p>
III. Достатній	7	<p>Учень/учениця правильно і повно відтворює навчальний матеріал, виявляє інтерес та активність у виконанні завдання;</p> <p>завдання в межах програми виконує з незначною допомогою вчителя</p>

	8	<p>Учень/учениця правильно, послідовно і повно відтворює матеріал, визначений навчальною програмою, пояснює і аналізує спосіб виконання завдання;</p> <p>самостійно застосовує наявні знання, вміння та навички в аналогічних ситуаціях, завдання підвищеної складності виконує під контролем чи з вербальною допомогою вчителя</p>
	9	<p>Учень/учениця правильно розуміє, логічно відтворює навчальний матеріал, вільно ним оперує;</p> <p>усвідомлено засвоює навчальний матеріал, використовує знання та вміння у процесі навчання, в аналогічних та відносно нових умовах;</p> <p>демонструє стале, виразно позитивне ставлення до навчання</p>